

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเพิ่มขึ้นของประชากรโลกอย่างรวดเร็ว ทำให้ความต้องการในการใช้ทรัพยากร ความต้องการอุปโภคบริโภคมากขึ้นตามไปด้วย รวมทั้งเทคโนโลยีการผลิตที่ก้าวหน้า สามารถผลิตได้มากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของประชากรโลกที่เพิ่มจำนวนขึ้น เมื่อมีการใช้ทรัพยากรการอุปโภคบริโภคก็ย่อมมีสิ่งที่เหลือหรือเกิดจากการใช้ทรัพยากรการอุปโภคบริโภคของมนุษย์ในลักษณะของ ของเสียหรือของที่ไม่ต้องการแล้ว ซึ่งในปัจจุบันมนุษย์โลกมีจำนวนมากมายมหาศาล และบวกกับพฤติกรรมบริโภคของมนุษย์ที่เปลี่ยนไปจากอดีต ทำให้เกิดปริมาณของเสียหรือของที่ไม่ต้องการแล้วเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ และของเสียหรือของที่ไม่ต้องการแล้วที่เกิดจากการอุปโภคบริโภคของมนุษย์ ที่สำคัญคือ ขยะมูลฝอย ซึ่งนับวันจะเพิ่มมากขึ้นตามจำนวนของประชากร ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นบนโลกในปัจจุบันมีมากมายมหาศาล จนมีคำกล่าวกันว่า “ขยะกำลังจะล้นโลก” แต่ยังไม่มีการรวบรวมตัวเลขข้อมูลปริมาณขยะทั่วโลกที่แน่ชัด มีเพียงการประมาณการว่าปริมาณขยะที่เกิดขึ้นบนโลกในทุก ๆ ปี มีปริมาณปีละล้านล้านตันเลยทีเดียว

ในประเทศไทยมีปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี จากรายงานสรุปสถานการณ์มลพิษของประเทศไทยในปี 2552 ปริมาณขยะมูลฝอยของประเทศไทยยังคงเพิ่มสูงขึ้น โดยพบว่า มีปริมาณขยะมูลฝอยทั่วประเทศประมาณ 15.11 ล้านตัน หรือวันละ 41,410 ตัน (ไม่รวมปริมาณขยะมูลฝอยก่อนนำมาทิ้งลงถัง) ขยะมูลฝอยในเขตกรุงเทพมหานคร มีวันละ 8,834 ตัน (ร้อยละ 21) ในเขตเทศบาลเมืองและเมืองพัทยา มีวันละ 16,368 ตัน (ร้อยละ 40) และในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล วันละ 16,208 ตัน (ร้อยละ 39) เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาจะพบว่า ขยะมูลฝอยเฉลี่ยต่อคนต่อวันมีปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.8 โดยในเขตเทศบาลมีปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มสูงถึงร้อยละ 9.7 ในขณะที่ขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลดลงร้อยละ 6.68 ซึ่งเป็นผลมาจากการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 378 แห่ง ขึ้นเป็นเทศบาล สำหรับอัตราการผลิตขยะมูลฝอยโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 0.65 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน (กรมควบคุมมลพิษ, 2553 : 45)

ขยะมูลฝอยมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทำให้เกิดการปนเปื้อนของพื้นดิน แหล่งน้ำและอากาศ ทำให้บ้านเมืองไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่เป็นที่เจริญของผู้ที่ได้พบเห็น ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนโดยทั่วไป (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 15, 2534) ขยะมูลฝอยก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาสุขภาพและอนามัย ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม หลายประเทศในโลกตระหนักในเรื่องนี้ จะเห็นได้ว่ามีหลายประเทศรวมทั้งองค์ระด็บบนานาชาติหลาย ๆ องค์กรให้ความสำคัญและรณรงค์ในเรื่องการลดปริมาณขยะมูลฝอย เช่น การลดการใช้ถุงพลาสติก เป็นต้น สำหรับประเทศไทยก็ได้ตระหนักในเรื่องนี้เช่นกัน โดยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ได้ระบุเป้าหมายของการพัฒนาด้านการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

ว่าจะควบคุมอัตราการผลิตขยะในเขตเมืองไม่ให้เกิน 1 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน และจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนให้ได้ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 30

การจัดการขยะในปัจจุบันยังเป็นปัญหาอยู่สำหรับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนา ซึ่งขาดแคลนในเรื่องความรู้ เทคโนโลยีและงบประมาณในการจัดการกับขยะมูลฝอย ทำให้ยังคงต้องใช้วิธีการกำจัดแบบพื้นฐานดั้งเดิมอยู่ เช่น การกองบนพื้นดิน การเผา การฝังกลบ เป็นต้น แต่วิวัฒนาการของขยะมูลฝอยในปัจจุบันได้เปลี่ยนไปจากอดีตมาก ในอดีตขยะมูลฝอยส่วนใหญ่เป็นวัสดุที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติซึ่งสามารถย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ แต่ขยะมูลฝอยในปัจจุบันไม่ได้เป็นเช่นนั้นส่วนใหญ่ล้วนเป็นขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากกระบวนการสังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์โดยเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า เป็นวัสดุที่ย่อยสลายโดยธรรมชาติยากหรือต้องใช้เวลาในการย่อยสลายนานมาก เช่น พลาสติก โฟม เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีขยะมูลฝอยที่เกิดจากอุตสาหกรรมซึ่งส่วนใหญ่เป็นขยะพิษ ขยะมูลฝอยอีกชนิดหนึ่งที่กำลังเป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบันและในอนาคตคือ ขยะอิเล็กทรอนิกส์ จากการพัฒนารูปแบบการด้านสื่อสารโทรคมนาคม เครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์ และระบบคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ที่แม้จะทำให้เกิดความสะดวกที่ทำให้มนุษย์ติดต่อสื่อสารกันได้ภายในลัดนิ้วมือ หรือเพียงคลิกเดียว การหุงต้มมีเครื่องอำนวยความสะดวก ทั้งหม้อ กระทะ ไมโครเวฟ อีกทั้งเครื่องใช้อย่างเครื่องซักผ้า ตู้เย็น พัดลม เครื่องปรับอากาศ เมื่อต้องการหาความบันเทิง โทรทัศน์ วิทยุ และเครื่องเล่นเพลง ภาพยนตร์ การบันทึกรูปถ่ายต่าง ๆ เป็นความสะดวกที่ส่งผลให้เกิดขยะพิษที่ยากกำจัด (รัฐพร คำหอม, 2553) ซึ่งเป็นปัญหาที่ประชาคมโลกควรตระหนักอย่างเร่งด่วน ขยะอิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้ไม่เพียงแต่จะไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังเป็นพิษอันตรายต่อประเทศที่ถูกนำขยะไปทิ้ง หรือเป็น Landfill อาทิ ในอินเดีย และจีน ที่เด็กได้ถูกนำไปเป็นแรงงานในการแยกชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ใช้แล้วจากประเทศพัฒนาแล้ว เป็นจำนวนมาก เป็นเสียผลต่อสุขภาพ ร่างกายและจิตใจอย่างร้ายแรง โดยคาดว่าภายในปี 2555 จะมีปริมาณขยะอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้นจากปัจจุบันอย่างน้อย 3 พันล้านชิ้นทั่วโลก หรือกว่า 12 เท่า (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2550) ซึ่งการกำจัดขยะมูลฝอยประเภทนี้ต้องใช้ความรู้ บุคลากร เทคโนโลยีและรวมทั้งงบประมาณที่สูงด้วยเช่นกัน

การแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย จึงควรป้องกันและแก้ไขจากสาเหตุที่ทำให้เกิดขยะมูลฝอยขึ้น โดยต้นเหตุที่ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยขึ้นมากที่สุดก็คือ มนุษย์ หรือเรียกได้ว่าผู้สร้างขยะมูลฝอยนั่นเอง ฉะนั้นการป้องกันและการแก้ไขปัญหาของขยะมูลฝอย จึงต้องเริ่มต้นด้วยการสร้างจิตสำนึกแก่มนุษย์ ให้รู้จักรับผิดชอบในการรักษาความสะอาด ทั้งในบ้านเรือนของตนเองและภายนอกบ้าน ไม่ว่าจะเป็นถนนหนทาง สถานที่ทำงาน หรือที่สาธารณะอื่น ๆ ให้รู้จักทิ้งขยะมูลฝอยลงในภาชนะให้เป็นที่เป็นทาง ไม่มั่งง่ายทิ้งขยะเกลื่อนกลาด ทั้งนี้เป็นการช่วยให้พนักงานเก็บขยะนำไปยังสถานที่กำจัดได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น

นับวันขยะมูลฝอยจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ หากเราไม่ช่วยกันลดปริมาณขยะมูลฝอย โดยเริ่มจากตัวของเราเอง สักวันหนึ่งประเทศไทยคงกลายเป็นกองขยะกองโต ท่านคงไม่ต้องการให้บ้านของท่านกลายเป็นกองขยะ ถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องร่วมมือร่วมใจกัน คัดแยกขยะที่เกิดขึ้นในบ้านของเรา แล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์ หรือสร้างรายได้จากขยะเหล่านั้น และขยะก็จะเป็นขยะอีกต่อไป (กรมควบคุมมลพิษ, 2550 : 5)

โรงเรียนวัดเทพนิมิตร ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลวิจิต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ซึ่งพื้นที่ตำบลวิจิตก็เป็นพื้นที่หนึ่งที่ประสบกับปัญหาขยะมูลฝอยในหลายด้านเช่น การไม่ทิ้งขยะของนักเรียนและของประชาชนที่มาใช้พื้นที่บริเวณโรงเรียน ในที่ซึ่งทางโรงเรียนและเทศบาลจัดไว้ให้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยน้อย ไม่มีการแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง ขาดจิตสำนึกสาธารณะในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดขึ้นจากขยะมูลฝอย ประการสำคัญนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอยน้อย

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาปัญหาและความต้องการในการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนโรงเรียนวัดเทพนิมิตร เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนโรงเรียนวัดเทพนิมิตร โดยคาดหวังว่าการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นแรงกระตุ้น ที่จะช่วยกระตุ้นและปลูกสร้างจิตสำนึกให้กับเด็กและเยาวชน ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติต่อไปในอนาคต ให้มีจิตสำนึก มีความรู้ ความตระหนักในเรื่องของขยะมูลฝอย สามารถนำความรู้ ทักษะที่ได้ไปใช้ในโรงเรียน ชุมชนและที่บ้านได้เช่น มีจิตสำนึกในการลดใช้สิ่งที่จะทำให้เกิดขยะมูลฝอย ลดขยะมูลฝอยจากการบริโภคของตนเอง สามารถคัดแยกขยะเบื้องต้นก่อนทิ้งลงถังขยะสามารถนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ได้ รวมไปถึงสามารถกำจัดขยะเบื้องต้นได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนโรงเรียนวัดเทพนิมิตร ตำบลวิจิต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนโรงเรียนวัดเทพนิมิตร ตำบลวิจิต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต
3. เพื่อปฏิบัติการทดลองประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนโรงเรียนวัดเทพนิมิตร ตำบลวิจิต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทราบปัญหาและความต้องการในการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนโรงเรียนวัดเทพนิมิตร ตำบลวิจิต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต
2. ได้รู้รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนโรงเรียนวัดเทพนิมิตร ตำบลวิจิต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต
3. สามารถนำการรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนโรงเรียนวัดเทพนิมิตร ตำบลวิจิต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ไปใช้กับนักเรียนโรงเรียนวัดเทพนิมิตรและสามารถประยุกต์ใช้กับนักเรียนโรงเรียนอื่น ๆ ได้ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. พื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนวัดเทพนิมิตร ตำบลวิจิต อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 2.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 โรงเรียนวัดเทพนิมิตร ตำบลวิจิต อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต จำนวน 148 คน
  - 2.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาชั้นที่ 1 จำนวน 108 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (อ้างอิงใน สุนทร พูนเอียด, 2545 : 110) ที่มีค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling : SRS)
  - 2.3 กลุ่มตัวอย่างในชั้นที่ 3 จำนวน 100 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 50 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling : SRS) คือการหยิบฉลาก
3. ขอบเขตเนื้อหาในการศึกษา

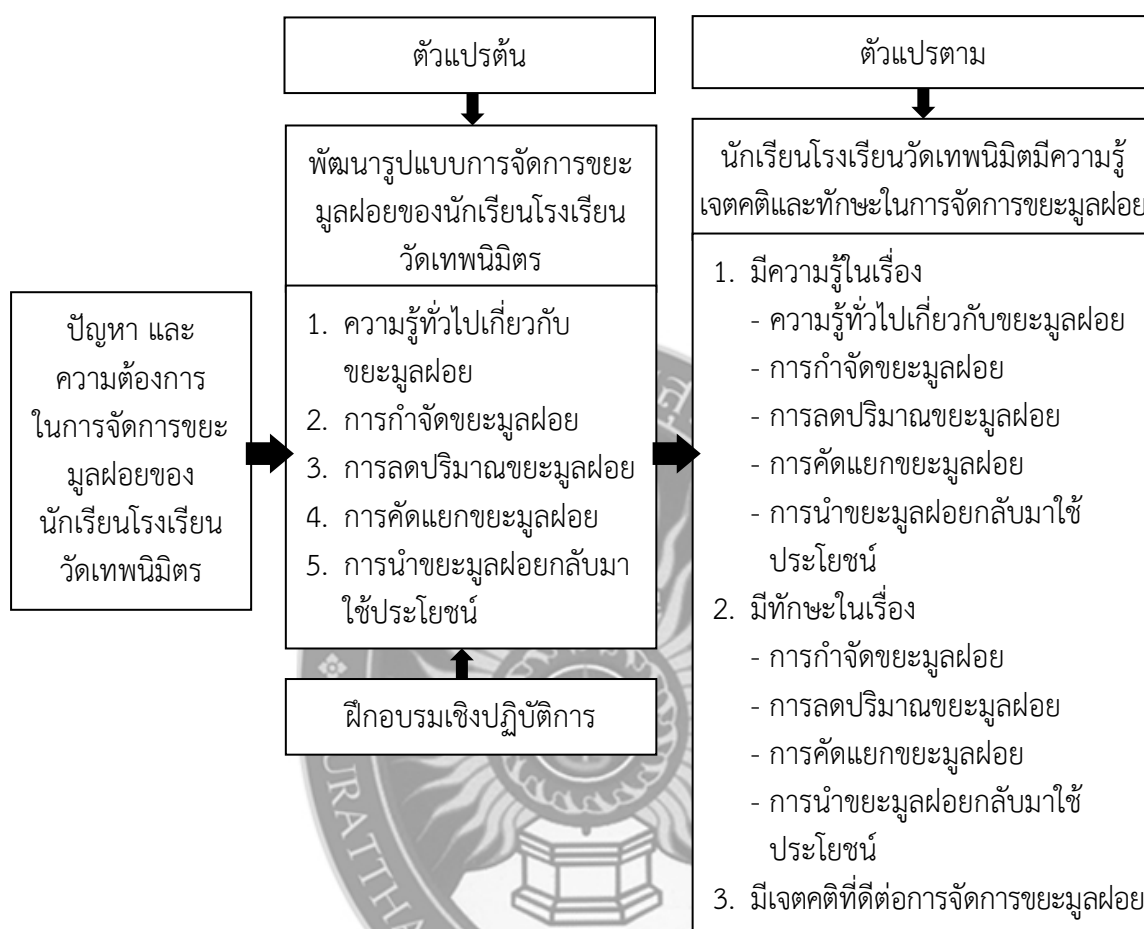
การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาเนื้อหาในการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนโรงเรียนวัดเทพนิมิตร ตำบลวิจิต อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ตใน 5 ประเด็นหลัก ดังนี้

  - 3.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขยะมูลฝอย
  - 3.2 การกำจัดขยะมูลฝอย
  - 3.3 การลดปริมาณขยะมูลฝอย
  - 3.4 การคัดแยกขยะมูลฝอย
  - 3.5 การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

ลิขสิทธิ์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

จากการได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัยและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัยสามารถนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

All Right Reserved

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

นักเรียนโรงเรียนวัดเทพนิมิตร หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนวัดเทพนิมิตร ตำบลวิชิต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

ปัญหาในการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนโรงเรียนวัดเทพนิมิตร หมายถึง ระดับความคิดเห็นถึงสภาพปัญหาในการจัดการขยะมูลฝอยในเรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขยะมูลฝอย การลดปริมาณขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอย การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขยะมูลฝอย ที่มีค่าระดับปัญหาตั้งแต่ระดับปานกลางขึ้นไป

ความต้องการในการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนโรงเรียนวัดเทพนิมิตร หมายถึง ความต้องการมีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการจัดการขยะมูลฝอยในเรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขยะมูลฝอย การลดปริมาณขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอย การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขยะมูลฝอย ที่มีค่าระดับความต้องการตั้งแต่ระดับปานกลางขึ้นไป

พัฒนาารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนโรงเรียนวัดเทพนิมิตร หมายถึง รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการศึกษาข้อมูลเอกสารและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง นำมากำหนดเนื้อหาที่จะพัฒนาารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยในเรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขยะมูลฝอย

การลดปริมาณขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอย การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขยะมูลฝอยของนักเรียนโรงเรียนวัดเทพนิมิตร ประกอบด้วย รายละเอียดดังต่อไปนี้

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขยะมูลฝอย หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอยในประเด็นต่อไปนี้ ความหมาย แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย ประเภทของขยะมูลฝอย องค์ประกอบของขยะมูลฝอย ปัจจัย การเปลี่ยนแปลงของขยะมูลฝอย ปัญหาและผลกระทบจากขยะมูลฝอย

การกำจัดขยะมูลฝอย หมายถึง ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งจะต้องดำเนินการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยที่ไม่ทำให้เกิดภาวะมลพิษและผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของมนุษย์ ตัวอย่างเช่น การเผาในเตาเผาขยะ การฝังกลบ การหมักทำปุ๋ย และการแปรสภาพเป็นพลังงาน

การลดปริมาณขยะมูลฝอย หมายถึง การใช้แนวคิดในการลดปริมาณขยะมูลฝอย ดังต่อไปนี้

1. ลดการผลิตขยะมูลฝอย (Reduce) หมายถึง ลดการใช้และลดการขนขยะเข้าบ้าน เช่น ถุงพลาสติก กระจกกระดาษ กระดาษห่อของ โฟม หรือหนังสือพิมพ์ เป็นต้น ใช้ผลิตภัณฑ์ชนิดเติม เช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่ม เครื่องสำอางกันชื้นชนิดชาตได้ สบู่เหลว น้ำยารีดผ้า น้ำยาทำความสะอาด ฯลฯ พยายามหลีกเลี่ยงการใช้โฟมและพลาสติกซึ่งกำจัดยาก โดยใช้ถุงผ้าหรือตะกร้าในการจับจ่ายซื้อของ

2. การใช้ซ้ำ (Reuse) หมายถึง การใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่ามากที่สุด โดยการนำสิ่งของที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ เช่น ถุงพลาสติกที่ไม่เปรอะเปื้อนก็ให้เก็บไว้ใช้ใส่ของอีกครั้งหนึ่ง หรือใช้เป็นถุงใส่ขยะในบ้าน นำสิ่งของมาดัดแปลงให้ใช้ประโยชน์ได้อีก เช่น การนำยางรถยนต์มาทำเก้าอี้ ทำกระถางต้นไม้ การนำขวดพลาสติกมาดัดแปลงเป็นที่ใส่ของหรือแจกัน การนำเศษผ้ามาทำผ้าเช็ดเท้า เป็นต้น ใช้กระดาษทั้งสองหน้า

3. การรีไซเคิล (Recycle) หมายถึง การนำวัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ เช่น กระดาษ แก้ว พลาสติกเหล็ก อะลูมิเนียม มาแปรรูปโดยกรรมวิธีต่าง ๆ นอกจากจะเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยแล้วยังเป็นการลดการใช้พลังงานและลดมลพิษที่เกิดกับสิ่งแวดล้อมซึ่งเราสามารถทำได้โดยคัดแยกขยะรีไซเคิล แต่ละประเภท ได้แก่ แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ อโลหะ นำไปขายบริจาค นำเข้าธนาคารขยะ กิจกรรมขยะแลกไข่ ขยะเหล่านี้ก็จะเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิลต่อไป

การคัดแยกขยะมูลฝอย หมายถึง การคัดแยกขยะมูลฝอยออกเป็น 4 ประเภทคือ ขยะรีไซเคิล ขยะย่อยสลายได้ ขยะทั่วไป และขยะอันตราย เพื่อให้สามารถนำเอาขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ ให้มากที่สุด และเพื่อนำขยะมูลฝอยไปทิ้งให้ถูกที่ถูกต้อง ทั้งยังสะดวกในการนำไปกำจัดอีกด้วย

การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ หมายถึง การหมุนเวียนวัสดุจากขยะมูลฝอยหลังจากที่ทำการคัดแยกแล้วกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น การทำสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพที่ผลิตจากพืชหรือขยะเปียก การแปรรูปเพื่อเปลี่ยนเป็นพลังงาน การนำเศษอาหารและพืชผักไปใช้เลี้ยงสัตว์ การนำขยะมูลฝอยไปปรับปรุงพื้นที่และการรีไซเคิล (Recycle) เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่

การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง กระบวนการให้ความรู้ และฝึกปฏิบัติในเรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขยะมูลฝอย การกำจัดขยะมูลฝอย การลดปริมาณขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอย และการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ ตามเทคนิคการฝึกอบรมที่กำหนดไว้ ในรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนที่พัฒนาขึ้น